

**ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ
СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ: ПОДАТКОВИЙ АСПЕКТ**

Сучасний етап структурно-інноваційного розвитку національної економіки вимагає інтенсифікації теоретичних пошуків й впровадження відповідних до наукових набуток заходів, орієнтованих на посилення конкурентної позиції національних товаровиробників в глобальному конкурентному середовищі за рахунок технологічного лідерства. Водночас актуалізується питання фінансового обґрунтування проектів необхідних інноваційних перетворень або розробки відповідних механізмів фінансового забезпечення. З одного боку в наявній літературі представлено досить повний набір моделей, що вирішують означену проблему. З іншого – більшість з них орієнтується на просте техніко-економічне обґрунтування проектів, без урахування інноваційної складової та характеристик різного типу суб'єктів (новаторів й імітаторів), які по різному реагують на розгортання новітніх тенденцій.

Також слід звернути увагу на наявність ще одного чинника, який стимулює стійке економічне зростання й активізує розвиток підприємництва – систему оподаткування. В більшості джерел даний фактор майже не співвідноситься з системою фінансового забезпечення або розглядається виключно на макрорівні, коли лише податкові пільги виступають засобом стимулювання інвестицій й інновацій. Дійсно, податки можна розглядати як певну форму порядку, яка знімає невизначеність й дозволяє функціонувати державним та недержавним інститутам. Проте, на думку автора, більш дієвою формою реалізації інноваційних процесів, буде співвіднесення їх фінансового забезпечення з цілями й завданнями податкової політики підприємства. За для цього потрібне поєднання процесів оптимізації податкових платежів, з впровадженням нових можливостей реалізації основних завдань господарської діяльності.

Поєднання означених процесів сприятиме нагромадженню фінансового потенціалу (сукупності фінансових можливостей економічної системи для інноваційного розвитку в інтересах економічного прогресу) й відтворенню фінансових ресурсів. Тут слід звернути увагу на певну обмеженість підходу, орієнтованого лише на встановлення однобічної залежності між обсягами фінансових ресурсів та рівнем інноваційного розвитку. Орієнтація на якісну категорію "фінансовий потенціал" дозволяє розмежувати наявність фінансових ресурсів (як своєї спожитої частки) та їх резервів (що можуть бути використані за певних умов). Ефективність же податкового менеджменту як складової частини системи управління фінансовим потенціалом визначатиметься оптимізацією податкових параметрів його діяльності в поточному й стратегічному аспектах.

Разом з тим слід звернути увагу на такі особливості оподаткування національних підприємств, як недосконалість податкового законодавства, деформація структури надходжень до бюджету через неузгодженість інтересів підприємств та держави, тінізація або протизаконна оптимізація податкових платежів через надмірність податкового навантаження. Відповідно потребується створення належних державних інститутів та уніфікація взаємин між суб'єктами інноваційної діяльності за для мінімізації трансакційних ризиків.

Одним з варіантів вирішення проблем фінансового забезпечення, думається, буде управління податковими платежами на основі визначення впливу податків на динаміку підприємства, що ґрунтуватиметься на аналізі економічної динаміки підприємства при введенні різних видів і комбінацій податків. Відповідно розмір податкових платежів буде визначатися таким чином, щоб оподаткування завдавало мінімальної шкоди економічній динаміці підприємства. За таких умов податковий менеджмент в системі інноваційного управління визначатиметься як сукупність принципів, методів, засобів і форм управління процесом оподаткування підприємства, що застосовуються з метою оптимізації податкового навантаження й на цій основі підвищення ефективності виробництва та збільшення норми прибутку, яка спрямовується на фінансування інноваційних проектів.

Цікавим аспектом є взаємодія держави й ринкових агентів з урахуванням

стимулюючої функції податків та наданих суспільних й економічних благ. Таку взаємодію можна змодельовати в рамках простору "благо – податки" шляхом співвіднесення цінності блага з точки зору досягнення цілей фінансового забезпечення інновацій (*ЦБ*), податкового тягаря (*ПТ*) та можливих штрафних санкцій з боку держави (*ШС*). Відповідно можна спрогнозувати реакцію підприємства на наявні стимули, яка коливатиметься між полярними напрямками сплати ($ЦБ > ПТ; ПТ < ШС$) чи не сплати ($ЦБ < ПТ; ПТ \geq ШС$) податків.

Запропонованих прогноз реакції підприємства пропонується розглядати як один з елементів механізму фінансового забезпечення інноваційного розвитку (фінансового утворення з упорядковано взаємопов'язаною й узгоджено спрямованою сукупністю фінансових відносин, стимулів, важелів, інструментів, форм та методів) здатного до автономного забезпечення інноваційної діяльності. Функціонування такого механізму повинно враховувати певну зміну предметної площини області дослідження. Так відбувся зсув з достатності фінансового забезпечення інновацій на його компліментарне поєднання з стимулюючими засадами податкового менеджменту. Розширилася сфера дії фінансового забезпечення, залучивши до процедур акумулювання ресурсів ще й систему відносин, що супроводжують інноваційні перетворення. Орієнтація на потоковий характер господарської діяльності (концепція логістики) призвела до потреби фінансування інновацій вздовж ланцюга створення вартості. При цьому, через розширення інноваційних перетворень за межі окремого суб'єкта господарювання, виникло два принципово пов'язаних питання: розподіл ризиків й фінансових важелів між різними ринковими агентами та оптимізація оподаткування афілійованих (пов'язаних) осіб.

Таким чином, можна стверджувати, що завдяки раціональному використанню фінансових ресурсів й фінансового потенціалу можна створити оптимальні умови реалізації інноваційного розвитку. Проте, не лінійність економічної динаміки й рухливість меж реальних фінансових резервів на кожному етапі інноваційного процесу, обумовлюють потребу адекватної організації механізму фінансового забезпечення та системи податкового менеджменту, як одного з головних його елементів.

ЗАЯВКА
на участие в работе Международной научно-
практической конференции «Финансовые рынки и институты»

Фамилия	Литвиненко
Имя	Алина
Отчество	Александрова
Название организации	Харьковский национальный экономический университет
Должность	Аспирант
Кафедра	Экономики и оценки имущества предприятий
Научная степень	–
Ученое звание	–
Телефон/факс	758-77-02
Название доклада	Финансовое обеспечение инновационного разви- тия субъектов хозяйствования: налоговый аспект
Секция	Секция 3. Институциональные основы системы налогообложения
УДК	336.22:65.01
Количество экземпляров журнала	1
Дата	15 октября 2007 г.
Подпись	